

Predikan

Kyndelsmässodagen 2011, årg. 3

Psalmer: 34:1-2, 641:7, 664, 744, 391:7-10, 37.

Pär-Magnus Möller

Himmelriket är som ett senapskorn, säger Jesus. Det är det minsta av alla frön, men när det växt upp är det större än alla örter och blir till ett träd, så att himlens fåglar bygger bo bland grenarna. Vilken märlig bild Jesus ger! Jag tror att när lärjungarna hörde liknelsen så protesterade de högljutt: - Inte är väl senapskornet det minsta av alla frön och inte är senap ett träd – det är ju en buske – och inte är den speciellt stor heller – nu är du allt bra dum Jesus.

Men Jesus säger ju inte att alla senapskorn är pyttesmå och han säger inte att alla senapsbuskar blir till träd – men om Guds rike hade varit ett senapskorn hade det varit just så. Vem i hela världen bryr sig om ett enda litet fjuttigt senapskorn? Hade senapskornet varit jättelitet hade man nog kastat bort det – men mannen i liknelsen behagar ändå plantera det. Fröet har inga goda odds – men denna trädgårdsmästare är inte som alla andra – han vet att detta senapskorn har potential. Vänta, bara, säger han till sina vänner – ni skall snart få se något ni inte trodde var möjligt. När fröet gror – mot alla odds – är det snart så stort att himmelens fåglar bygger bo bland grenarna. Det blir det största av alla träd – dess grenar når upp tillhimmelen – så högt att Guds änglar kan sätta sig och vila i det. Folk som lyssnade till trädgårdsmästarens vision log eller skrattade åt honom. En sådan urbota dum vision – hur kan han bara tro något sådant. Men kanske hade trädgårdsmästaren sett Guds rikes profetior slå in tidigare – så varför inte denna?

Sådant är Guds rike. Ingen trodde på det för det såg så omöjligt ut – litet och pluttigt och fyllt av underliga människor som kallar sig kristna och som menar att de är denna värld räddning. Folk skrattar åt oss eller ler milt overseende. Så är det. Men när fröet kommer i Guds rikes åker så kommer det att växa – och det gör det redan – väckelsen är stor över världen – nya människor möter varje dag denna underliga Jesusrörelse. Och man ser att trädets grenar börjar sträcka sig mot himlen. Samtidigt börjar det bli oroligt på jorden – det är som om jorden är inne i en tid av födslovåndor – kanske dem som det profeteras om. Då är det gott att trädet sträcker sig högt mot himlen så att det finns en flyktväg dit upp. Guds rike ser inte mycket ut i denna värld – men det växer stadigt och snart är det fullväxt – då nalkas vi himmelen.

Den andra liknelsen är lika märkelig den. Kvinnan i liknelsen skulle baka. Hon tar då en liten surdeg – det är som jäst som får brödet att jäsa. Surdegen består egentligen inte av annat än vanligt mjöl som fått stå någon dag i vatten och börjat jäsa. När jäsprocessen är igång behövs det bara en liten del surdeg för att få en stor deg att syras. Hon tar alltså lite surdeg och bakar in – hör och häpna – 36 liter mjöl. Fattar ni hur mycket det är. Jag brukar baka på ca 1 ½ liter mjöl

och det blir en hel del bullar och bröd av det. Det är ganska jobbigt också – och här talar vi om 36 liter mjöl. Helt absurt. Jag gissar att de kvinnliga lärjungarna fnissade åt Jesu okunnighet. Så kan man ju inte baka – det är orimligt.

Ja, det är orimligt – men så fungerar Guds rike. När ni som levtt tillsammans med mig, säger Jesus, går ut i världen – om ni så bara är några stycken, så kommer er närvaro i världen ändra på allt – hela historiens gång. Ni är som surdegen – dess närvaro syns knappt – den ser ju ut som den andra degen och när den blandas med vatten och mjöl försvinner den till synes helt. Men något har satt ingång i ert inre. En jäsningsprocess. Ni är fyllda av sådan kraft och sådan potential att de som kommer nära er smittas. Och den som ni smittat med er kraft kommer att smitta andra – och snart kommer ni se att tolv förvirrade mäns närvaro i denna värld snart vuxit till och blivit en rörelse som inte längre går att stoppa.

Orimligt? Tja, Idag är kyrkan i hela världen full av människor som älskar Jesus och tagit emot det liv han skänker – och de sprider tron vidare. Så har nu skett i två tusen år – och snart är degen färdigjäst. Snart ämnar den bli vad bakerskan tänkte – bröd som mättar i evighet. Men varför jäser det då så lite här i Sverige – ibland kan man ju tro att det finns någon gudomlig surdeg i Sverige – varför är det så?

Till saken hör att man kan frysa surdeg om den inte skall användas just nu. Om man fryser surdegen avstannar alla jäsningsprocesser och degen är som död.

Ibland undrar jag om inte vi som Svensk kristenhet legat nedfrysta en ganska lång tid. Kanske har vi också vant oss vid att vara nedfrysta och det har fått oss att tro att det är så här det skall vara, att det inte finns något mer, att vi kristna egentligen inte gör någon skillnad. Vad värre än: kanske resten av samhället ser på oss på samma sätt.

Vi kan ibland tycka att det är besvärande att människor inte vill komma till våra gudstjänster, att de inte vill se vad vi själv upptäckt i gemenskapen med Jesus och varandra. Vi försöker med det ena efter det andra för att människor skall förstå hur trevliga och fina människor vi är. Men saken är ju en att det är trevligt på idrottsföreningens årsmöte också och människorna i bridgeklubben är också fina människor. Vad är det egentligen då som skiljer oss från vilken annan intresseförening som helst? Har kristenheten i Sverige förvandlats från Guds folk till en förening i största allmänhet – ett fritidsintresse – en hobby? Vi återvänder till den bild av den unga församlingen så som den gestaltas i apostlagärningarna:

De döpta deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödbrytandet och bönerna.

Alla människor bävade: många under och tecken gjordes genom apostlarna. De troende fortsatte att samlas och hade allting gemensamt. De sålde allt vad de ägde och hade och delade ut åt alla, efter vars och ens behov. De höll samman och möttes varje dag troget i

templet, och i hemmen bröt de brödet och höll måltid med varandra i jublande, uppriktig glädje. De prisade Gud och var omtyckta av hela folket. Och Herren lät var dag nya människor bli frälsta och förena sig med dem.

Vi läser om en gemenskap som hade mött Jesus. Det ändrade allt för dem. Vi möter en gemenskap som genom mötet med Jesus omprioriterat livet. Människorna i församlingen var numera trogna varandra – d.v.s. de hade befriats från egoismen och den trånga blick som bara ser till egen bekvämlighet och egna intressen. Istället hade de vunnit den blick som tolkar våra olikheter till det bästa och som ger var en fick den plats som han eller hon behöver för att gemenskapen skall växa. Man hade som fokus det gemensamma bästa eftersom man hade ett gemensamt mål - man var ju en familj. Genom dopet var man ett i Jesus.

Församlingen höll ihop eftersom man ville det – hjärtan som blivit förvandlade och tinade av den Helige Ande söker automatiskt andra hjärtan som nåtts av samma förvandling.

Man höll ihop eftersom man hade en gemensam uppgift vilken man inte kunde klara på egen hand – nämligen att gestalta Guds rike på jorden och förkunna i ord och handling Guds stora gärningar.

Man höll ihop eftersom man visste att det också var nödväntigt när de svåra tiderna kom – då förföljelse och utanförskap försökte splittra och förgöra Guds rike. Församlingen hade sett vem Jesus var och därför vågade de, som Simeon i templet, allt.

Vågar vi allt, vågar vi prioritera som de, vågar vi vända blicken från vår egen bekvämlighet för det gemensamma bästa, vågar vi tolka allt till det bästa – vågar vi med en mun och med ett hjärta lovsjunga vår Herre och Gud?

Tänk om det är så att våra hjärtan är så frusna så att surdegen i vårt inre inte längre förmår göra vad den skall! Tänk om samhället, individualismen, vår rädsla, vår historiska struktur, vår otro, vår likgiltighet och bekvämlighet gjort att hjärtat blivit fruset så att Guds Ande inte kan verka i det som han behöver?

Jag tror att vi är inne i en stor förändringstid där vi som kyrka behöver lära oss att var och ens andliga växt är nödvändig för församlingens växt. Om inte jag tar mitt andliga liv på allvar och gör de omprioriteringar som behövs, så kommer Guds rike på vår ort inte växa utan förtyna, stelna till döda strukturer och tomma byggnader. Vad skall vi göra?

Om någon vecka börjar fastan – det är en självprovningens tid – och därför mycket viktig för vår andliga växt. Den här fastan skall vi som församling göra ett litet experiment. Enligt vår församlings miljödokument skall fastan präglas av enkelhet på alla områden i allt vad församlingen gör. En utsedd fastegrupp har därför arbetat en tid med hur detta skall gestaltas. I en överkonsumtionsvärld

behöver vi visa på att vi kristna förmår avstå överflöd som ett tecken på vårt ansvar för skapelsen och som ett tecken på vårt allvarliga uppsåt i vår relation med Gud. En del av denna övning är mycket, mycket svår: Vi skall nämligen under fyrtio dagar, med undantag för söndagarna som aldrig är fastedagar, inte servera kakor (och sådant som på något sätt gränsar till godis) i någon av församlingens verksamheter. Istället bjuds vi under dessa fyrtio dagar på skorpor. Hemma får naturligtvis var och en göra som den vill – men i det gemensamma har fastegruppen bestämt att vi skall öva denna enkelhet.

Nu kommer naturligtvis en del att bli arga och mena att detta är trams och översitteri, en del kommer säkert att under fastan välja bort den verksamhet där det tidigare serverats kakor. Det kommer att bli irritation och besvikelse – kanske till och med illasinnat tal bakom ryggen och arga insändare. Vem vet! Men varför då genomföra detta? Jo, vi behöver pröva oss i det lilla för att se om vår tro håller också när de svåra dagarna kommer. Vi behöver öva gemensamma mål – och vi behöver pröva oss i hur mycket vi älskar församlingen.

En sådan här enkel övning kan hjälpa oss att se och reflektera över hur varma våra hjärtan egentligen är – vad vi egentligen fokuserar på – vad kristenlivet får kosta. Denna enkla övning av oss som församling kan också lätt spridas utanför våra egna led och bli till ett vittnesbörd för den värld som fastnat i överkonsumtionens och den ständiga tillfredställelsens ekorrhjul. På så vis kanske vi till och med kan bli till ett tecken och ett ljus för dem som inte tror vi är något annat än en förening för religiöst intresserade.

När vi mer och mer vågar bli det Jesus kallat oss att bli; Guds folk som gemensamt förkunnar hans stora gärningar, då börjar senapskornet gro och den goda surdegen tinar. Guds rike byggs inte genom våra gärningar och fina verksamhet, våra strukturer eller ekonomiska resurser – Nej, Guds rike bygger på våra förvandlade hjärtan, hjärtan som älskar bröderna och systrarna, Guds församling och Herren Jesus själv. Vi behöver alltså bli mer av det vi redan är – vi behöver lära oss att prioritera rätt, att underordna oss varandra och Guds ord, att öva helgelse och ödmjukhet, att värma våra frusna hjärtan vid Guds varma hjärta och så förvandlas till Jesu likhet. Kanske kan denna enkla fasteövning bli en liten påminnelse om hur mycket vi har att arbeta med och hur stort vårt behov att Guds Andes hjälp verkligen är. Kan vi gå tillsammans i detta lilla – då kanske Guds rike också kan växa i det stora.

Vi får inte glömma att det lilla senapskornet växte till ett stort träd som gav skugga till alla – och den lilla klicken surdeg syrade hela den gigantiska degen så att många kunde få bröd och bli mätta.